

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

19.07.2018 м. Черкаси

73/8-р/к

Справа № 04-21-04/17

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції та
накладення штрафу

Адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №04-21-04/17 про порушення кооперативним підприємством «Ринок»(вул. Сінна площа, 21, місто Звенигородка, Черкаська область, 20201, ідентифікаційний код юридичної особи 32929467) законодавства про захист економічної конкуренції та подання з попередніми висновками у справі від 20.06.2018 №73/2-пв/к,

В С Т А Н О В И Л А:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах міста Звенигородка, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (2) Відповідачем у справі є кооперативне підприємство «Ринок» (надалі – КП «Ринок», Підприємство), що діє відповідно до статуту, є юридичною особою, має самостійний баланс, поточний, валютний та інші рахунки в установах банку, діє на принципах повного господарського розрахунку.
- (3) КП «Ринок» діє відповідно до Статуту (у новій редакції), затвердженого зборами засновників кооперативного підприємства, протокол № 2 від 18.05.2011.
- (4) КП «Ринок» є юридичною особою, керується у своїй діяльності Законом України «Про кооперацію», Законом України «Про споживчу кооперацію», Господарським та Цивільним кодексами України, іншими законодавчими актами України, рішеннями з'їздів споживчої кооперації України, рішеннями правління Укоопспілки, зборів уповноважених Звенигородського районного споживчого товариства, рішеннями

правління районного споживчого товариства, Статутом Звенигородського районного споживчого товариства, має самостійний баланс, бланки, печатку і штамп з найменуванням. Основним документом, що регулює діяльність Підприємства, є Статут.

- (5) Місцезнаходження КП «Ринок»: вул. Сінна площа, 21 (колишня вул. Радянська площа), місто Звенигородка, Черкаська область, 20201, ідентифікаційний код юридичної особи 32929467.
- (6) Види діяльності Підприємства за КВЕД є:
 - a) 77.21 Прокат товарів для спорту та відпочинку;
 - b) 47.81 Роздрібна торгівля з лотків і на ринках харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами;
 - c) 55.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення;
 - d) 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
 - e) 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (основний).

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (7) Розпорядженням адміністративної колегії Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 01.11.2017 № 31-рп/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення кооперативним підприємством «Ринок» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах м. Звенигородка, шляхом встановлення таких цінь реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (8) Листом територіального відділення від 01.11.2017 № 04/1744 кооперативному підприємству «Ринок» було надіслано копію зазначеного розпорядження, який ним отримано 04.11.2017.
- (9) Відповідно до абзацу сьомого пункту 23 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), за результатами збирання та аналізу доказів у справі № 04-21-04/17 складено подання з попередніми висновками у справі від 20.06.2018 № 73/2-пв/к.
- (10) Листом територіального відділення від 20.06.2018 № 73-02/549-05 копію подання з попередніми висновками було надіслано КП «Ринок».
- (11) Листами від 29.06.2018 № 14 та від 13.07.2018 № 15 КП «Ринок» надав територіальному відділенню відповідь на подання з попередніми висновками.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (12) Під час визначення монопольного (домінуючого) становища КП «Ринок» використовується Методика визначення монопольного (домінуючого) становища

суб'єктів господарювання на ринку, затверджена розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (зі змінами) (надалі - Методика).

- (13) Згідно з Методикою етапи визначення монопольного (домінуючого) становища, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.
- (14) **Об'єктом аналізу** щодо визначення монопольного(домінуючого) становища є КП «Ринок», що пропонує комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами та оренди торгових приміщень (площ) на ринку в межах міста Звенигородка Черкаської області.
- (15) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *суб'єкт господарювання* - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі, яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (16) Таким чином, у визначенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Ринок» є суб'єктом господарювання.
- (17) **Товар**, згідно статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», -це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема, цінні папери).
- (18) Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товару, який обертається на ринку і який має для покупців ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.
- (19) Комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами складаються з надання (утримання, оренда) торговельних місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами та ринкових послуг, пов'язаних з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів (розруб м'яса, зберігання продуктів у холодильниках, зберігання речей у камерах схову, оренда холодильного та торговельного обладнання, прокат ваг і гир, фартухів, наруківників, лопаток, лотків, лавок, стільців тощо), до того ж, отримання споживачами ринкових послуг, які пов'язані з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів, неможливе без отримання послуг з утримання (оренди) торговельних місць.
- (20) Таким чином, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище Підприємства, є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку, які мають для покупців (споживачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.
- (21) **Основними споживачами** комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку є фізичні особи та суб'єкти господарювання (фізичні особи-підприємці та юридичні особи), які здійснюють реалізацію продовольчих і непродовольчих товарів на ринку, наймають (використовують чи оренднують) торговельні місця для реалізації

- продовольчих і непродовольчих товарів та отримують ринкові послуги, пов'язані з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів на ринку.
- (22) **Товарні межі ринку** визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач за звичних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (23) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (24) Одним із показників взаємозамінності товару є подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи); відсутність суттєвої різниці в цінах.
- (25) Особливістю надання комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами для споживачів є можливість отримати їх лише в межах суб'єктів господарювання, які мають **статус ринку**, інші суб'єкти господарювання надавати такі послуги не можуть.
- (26) Таким чином, товарними межами ринку є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами та надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку.
- (27) **Територіальні (географічні) межі ринку** певного товару визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів, що належать до групи взаємозамінних товарів, є неможливим або недоцільним.
- (28) В силу економічних обставин, пересічним громадянам вигідно придбавати споживчі товари на певному ринку міста, що максимально наближений до споживача і дозволяє йому швидко (без додаткових затрат часу та економічних затрат) придбати всі необхідні товари. Таким чином, діяльність ринку обумовлена наявністю покупців, без яких ринок діяти не може.
- (29) Отже, територіальними (географічними) межами ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку є територія міста Звенигородка.
- (30) **Часові межі ринку** визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок із сталою структурою. Ринок товару, на якому протягом певного періоду часу діє один і той самий склад продавців і покупців (споживачів), може розглядатися як ринок із сталою структурою.
- (31) Часовими межами ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку у межах міста Звенигородка визначено 2015- 2017 роки.
- (32) **Потенційними конкурентами** надавачів комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах міста Звенигородка є суб'єкти господарювання зі статусом ринку, які мають відведену в установленому порядку земельну ділянку (на праві власності чи оренди), майнові комплекси з необхідним обладнанням та

розвиненою комунальною інфраструктурою, відповідні кадрові ресурси та документи про відповідність комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку нормативно-правовим актам, проте з певних причин не реалізують можливості надання вищезазначених послуг.

- (33) Так, потенційними конкурентами нині діючих на вищезазначеному ринку суб'єктів господарювання можуть бути стихійні ринки міста за умови узаконення ними своєї діяльності та отримання офіційного статусу ринку.
- (34) **Бар'єрами вступу на ринок** можуть бути фактори та обставини правового, організаційного, технологічного, економічного характеру, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання вступити на даний товарний ринок і конкурувати з вже діючими на ньому суб'єктами господарювання.
- (35) *Економічні обмеження* полягають у необхідності значних капіталовкладень для вступу нових суб'єктів господарювання на зазначений ринок (будівництво приміщень, оренда земельної ділянки, придбання та/або оренда цілісного майнового комплексу ринку та утримання ринків, придбання відповідного обладнання та інвентаря, залучення персоналу тощо) із значним періодом їх окупності.
- (36) До *організаційних обмежень* можна віднести стабільність послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку протягом тривалого періоду часу, що зумовлена встановленим між суб'єктами господарювання, які надають зазначені послуги, і споживачами цих послуг довготривалим співробітництвом та сталими договірними відносинами, що, в свою чергу, обмежує вступ нових споживачів послуг на цей ринок, за умови відсутності вільних торгових площ.
- (37) *Адміністративні обмеження* пов'язані з необхідністю одержання згоди органів місцевого самоврядування на виділення земельної ділянки та отримання відповідних дозволів і погоджень різних контролюючих організацій щодо відповідності діяльності ринку вимогам чинних нормативно-правових актів.
- (38) Наведене свідчить про наявність суттєвих бар'єрів для вступу на ринок комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку м. Звенигородка для вступу на цей товарний ринок нових учасників у короткі строки.
- (39) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.
- (40) Специфіка функціонування підприємств на товарному ринку обумовлює формування цілісної системи послуг. Ця система включає широкую номенклатуру послуг, створених як підприємством ринку – власне ринкових, так і структурними підрозділами інших, залучених до торгівлі на ринках, систем.
- (41) Власне ринкові послуги, тобто ті, що створюються і надаються з використанням ресурсів самого ринку, поділяються на дві основні категорії: послуги оренди і платні послуги. Підсистема власне ринкових послуг, крім послуг оренди, доповнюється специфічною номенклатурою платних послуг ринку. Платні послуги ринку передусім орієнтовані на організаційно-технологічне обслуговування ринкових торговців.

Повноцінний процес продажу своїх товарів ринкові продавці можуть здійснити тільки за допомогою придбаних від ринку послуг.

- (42) Основним напрямком діяльності ринку є не ведення торгівлі, а організація умов для її здійснення незалежними фізичними і юридичними особами, для чого підприємство ринку авансує капітал у створення і реновацію матеріально-технічної бази, яку згодом на еквівалентних засадах здає в різну за термінами оренду ринковим торговцям і за допомогою якої надає платні послуги всім суб'єктам торгівлі на ринках.
- (43) Відповідно до інформації, наданої виконавчим комітетом Звенигородської міської ради листом від 25.04.2018 №02-10/346 у відповідь на вимогу територіального відділення від 18.04.2018 №73-02/244-05, протягом 2015-2017 років комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами та надання в оренду торговельних приміщень (площ) на ринках в межах міста Звенигородка надавало тільки КП «Ринок».
- (44) Таким чином, кооперативне підприємство «Ринок» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринках в територіальних межах міста Звенигородка протягом 2015-2017 років, з часткою 100 %.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5.1 Нормативне регулювання

- (45) Відносини у сфері діяльності суб'єктів господарювання, які мають правовий статус ринків, здійснюється відповідно до Правил торгівлі на ринках, затверджених спільним наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 № 57/188/84/105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 березня 2002 року за № 288/6576 (із змінами) (надалі – Правила).
- (46) Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Міністерством юстиції України від 19.01.2000 № 27/4248 затверджено Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (далі – Положення (стандарт)), яке визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства за об'єктами витрат (продуктів, робіт та послуг) або видів діяльності підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.
- (47) Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюються підприємством.
- (48) Водночас пункти 12-14 Положення (стандарт) відображають спосіб віднесення витрат до конкретного об'єкта витрат (продукції, роботи та послуги), а пункт 16 Положення (стандарт) – спосіб розподілення загальновиробничих витрат на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (години праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо).
- (49) Відповідно до п.2 Положення (стандарт), його норми застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності.

5.2 Порядок надання послуг КП «Ринок»

- (50) Відповідно до Правил, ринок – це суб'єкт господарювання, створений на відведеній за рішенням місцевого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування земельній ділянці і зареєстрований в установленому порядку, функціональними обов'язками якого є надання послуг та створення для продавців і покупців належних умов у процесі купівлі-продажу товарів.
- (51) Місце для торгівлі (торговельне місце) – це площа, відведена для розміщення необхідного для торгівлі інвентарю (ваг, лотків тощо) та здійснення продажу продукції з прилавків (столів), транспортних засобів, причепів, візків (у тому числі ручних), у контейнерах, кіосках, палатках тощо.
- (52) В залежності від строку користування, торгове місце може надаватися як на підставі договору оренди торгового місця, так і без укладання відповідних договорів за умови оплати послуг ринку.
- (53) За інформацією, наданою КП «Ринок», послуги з надання в оренду торговельних місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, торговельних приміщень (площ) на ринку надаються на договірних засадах або на підставі фактичної оплати за надані послуги.

6. ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ КП «РИНОК»

- (54) Надання КП «Ринок» платних послуг здійснюється відповідно до тарифів, що розробляються і вводяться в дію наказом директора Підприємства та затверджуються постановою правління Звенигородського районного споживчого товариства.
- (55) Так, протягом 2015-2017 років та січня – травня 2018 року Підприємством надавалися наступні послуги:
- a) оренди торгових місць, а саме: критих прилавків; відкритої території; для торгівлі м'ясом; в молочному павільйоні (надалі – Торгові місця);
 - b) оренди торгових приміщень (площ);
 - c) розруб м'яса; зважування на вагах; оголошення по радіозв'язку; видача довідки про підтвердження ціни; видача ваг; в'їзд на територію для загрузки, розгрузки; торгівля поросятами (надалі – Інші послуги).
- (56) Вартість платних послуг у 2015-2017 роках та січні – травні 2018 року становила:
- a) наказ від 27.09.2013 № 29 щодо введення в дію тарифів на Інші послуги, які діють з 29.09.2013 дотепер:
 - розруб м'яса – 1кг 0,60 грн.;
 - зважування на вагах – 1 зважування 1,00 грн.;
 - оголошення по радіозв'язку – 1хвилина 1,80 грн.;
 - видача довідок про підтвердження – 1 довідка 2,00 грн.;
 - видача ваг – 1 штука 6,00 грн.;
 - в'їзд на територію для загрузки, розгрузки – 1 транспортний засіб 2,00 грн.;
 - торгівля поросятами – 1 голова 3,00 грн.;
 - b) наказ від 30.06.2015 № 18 щодо введення в дію тарифів на послуги оренди торгових приміщень, що діяли з 01.07.2015 до 01.05.2016:

- орендна плата приміщень (площ) – 30 грн. за 1 м. кв.;
- с) наказ від 28.04.2016 № 16 щодо введення в дію тарифів на послуги оренди торгових приміщень, що діють з 01.05.2016 дотепер:
- орендна плата приміщень (площ) – 35 грн. за 1 м. кв.
- д) наказ від 26.12.2016 № 45 щодо введення в дію тарифів на послуги оренди Торгових місць, що діяли з 01.01.2017 до 01.06.2017:
- оренда торгового місця критих прилавків – 6,50 грн. за 1 м.кв. один день;
 - оренда торгового місця відкритої території – 3,50 грн. за 1 м.кв. один день;
 - оренда торгового місця в м'ясному павільйоні – 8,00 грн. за 1 м.кв. один день;
 - оренда торгового місця в молочному павільйоні – 5,50 грн. за 1 м.кв. один день.
- е) наказ від 30.05.2017 № 12 щодо введення в дію тарифів на послуги оренди Торгових місць, що діють з 01.06.2017 дотепер:
- оренда торгового місця критих прилавків – 7,50 грн. за 1 м.кв. один день;
 - оренда торгового місця відкритої території – 4,00 грн. за 1 м.кв. один день;
 - оренда торгового місця в м'ясному павільйоні – 12,00 грн. за 1 м.кв. один день;
 - оренда торгового місця в молочному павільйоні – 11,00 грн. за 1 м.кв. один день.
- (57) Облікова політика на підприємстві ведеться згідно наказу Підприємства від 21.01.2015 № 5 «Про облікову політику підприємства» та на підставі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положень /стандартів/ бухгалтерського обліку, затверджених наказами Міністерства України, інших нормативно-правових актів з застосуванням журнально-ордерної системи обліку.
- (58) Відповідно до облікової політики, КП «Ринок» повинно здійснювати оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг шляхом вивчення виконаної роботи, вивчення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані; вивчення питомої ваги витрат, яких зазнає підприємство у зв'язку з наданням послуг у загальній очікуваній сумі таких витрат.
- (59) Проте Підприємством не надано територіальному відділенню будь-яких пояснень щодо механізму формування тарифів на послуги та оренду торгових приміщень/площ.
- (60) Листом б/д б/н (вх. 13.10.2017 № 3337/04), на вимогу територіального відділення від 19.09.2017 № 04/1500, Підприємство надало копії планованих витрат щодо утримання ринку та копії калькуляцій вартості послуг, які надавались КП «Ринок» протягом 2015-2017 років та січня-травня 2018 року.
- (61) Так, до планованих витрат Підприємством закладаються такі статті витрат: заробітна плата, єдиний соціальний внесок, оренда землі, оренда основних засобів, амортизація основних засобів, витрати на поточний ремонт, витрати на утримання ринку (в т. ч. електроенергія, вивіз та розміщення сміття, водопостачання, послуги зв'язку), інші витрати (в т.ч. обслуговування РРО, перевірка та ремонт ваг, послуги банку, бланки, касова стрічка, канцелярські витрати, миючі та дезінфікуючі засоби, віники, мітли та витрати по охороні праці).
- (62) До калькуляцій вартості на надання в оренду Торгових місць та торгових приміщень/площ, які діяли протягом 2015-2017 років та діють на теперішній час, Підприємством закладались наступні статті витрат: заробітна плата, єдиний соціальний внесок, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, рентабельність, єдиний податок.

- (63) Проведений територіальним відділенням аналіз планованих витрат Підприємства на 2017 рік та калькуляцій вартості послуг оренди Торгових місць, введених в дію з 01.01.2017, показав, що вартість послуг оренди Торгових місць є необґрунтованою.
- (64) Підприємством при розрахунку вартості послуг оренди Торгових місць, які вводились в дію з 01.01.2017, усі планові витрати на 2017 рік закладено до розрахунку вартості послуг оренди Торгових місць, незважаючи на те, що КП «Ринок» надаються інші послуги і всі витрати повинні бути розподілені пропорційно на всі послуги.
- (65) Втім КП «Ринок» не надало належного обґрунтування розподілу планових витрат при визначенні розміру плати за послуги, по видах послуг, які надавались Підприємством.
- (66) Крім того, при аналізі планових витрат по утриманню КП «Ринок» на 2017 рік, встановлено, що вони склали 715 704,00 грн.
- (67) Однак, Підприємством до калькуляцій вартості послуг оренди Торгових місць, які введені в дію з 01.01.2017, закладено витрат більше на 4 549,00 грн. ніж було заплановано.
- (68) Також територіальним відділенням, при аналізі наданих Підприємством розрахунків вартості послуг оренди Торгових місць та оренди торгових приміщень, затверджених відповідно наказами від 30.05.2017 № 12, від 30.06.2015 № 18, було виявлено факти закладення до тарифів завищеного розміру планових витрат.
- (69) Територіальним відділенням також проаналізовано заплановані витрати на утримання ринку, що розраховані для визначення вартості послуг оренди Торгових місць, які введені в дію з 01.06.2017 та діють до цього часу. В результаті аналізу встановлено, що Підприємством до планового розрахунку витрат по утриманню ринку з 01.06.2017 закладено витрати за оренду земельної ділянки у розмірі 16 885,29 грн. в місяць.
- (70) Однак, згідно наданої Підприємством копії розрахунку розміру орендної плати за земельну ділянку комунальної власності до договору оренди землі від 19.06.2017 б/н, розмір місячної орендної плати з дня підписання договору та його державної реєстрації складатиме 14 769,13 грн. Слід зазначити, що умовами договору передбачено, що орендна плата повинна вноситися щомісячно.
- (71) Отже, Підприємством до вартості послуг оренди Торгових місць, які введені в дію з 01.06.2017 та діють до цього часу, закладено витрат на оплату оренду земельної ділянки на 2 116,16 грн. щомісячно, або 14 813,12 грн. за розрахунковий період, більше ніж фактично було сплачено.
- (72) Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що Підприємство при плануванні витрат на утримання ринку з 01.06.2017 необґрунтовано завищило планові витрати розміру орендної плати за землю.
- (73) Листом б/д б/н (вх. від 13.10.2017 № 3337/04) Підприємство зазначило, що при розробці тарифів на послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку включається рентабельність до 30%.
- (74) При аналізі калькуляцій вартості послуг оренди торгових місць, а саме: в м'ясному павільйоні, критих прилавоків та місць відкритої території, які введені в дію з 01.01.2017

та діяли до 01.06.2017; оренди торгових приміщень, які введені в дію з 01.07.2015 та діють дотепер, територіальним відділенням з'ясовано, що Підприємство при розрахунку їх вартості застосовувало рентабельність у розмірі 30%.

- (75) Таким чином, до вартості послуг оренди торгових місць, а саме: в м'ясному павільйоні, критих прилавків та місць відкритої території у період з 01.01.2017 до 01.06.2017 та оренди торгових приміщень у період з 01.07.2015 до 18.08.2017 необґрунтовано включалась рентабельність у розмірі 30%, що перевищує на 10% граничний рівень рентабельності.
- (76) Однак на момент розрахунку тарифів, відповідно до пункту 12 додатку до Постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року №1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» (зі змінами), пункту 19 Правил торгівлі на ринках, затверджених наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкових адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26 лютого 2002 року №57/188/84/105, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 22 березня 2002 року за №288/6576 (зі змінами), державним адміністраціям було надано право регулювати (встановлювати) граничні розміри плати за послуги, що надаються у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів; граничні рівні цін, нормативи рентабельності за надання в оренду торгових приміщень (площ), торговельно-технологічного та/або холодильного устаткування у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів.
- (77) Так, на виконання вищезазначеної постанови Кабінету Міністрів України, розпорядженням Черкаської державної адміністрації від 15.10.2009 № 295 «Про встановлення нормативу рентабельності за надання в оренду торгових приміщень (площ) та устаткування» встановлено норматив рентабельності у розмірі не вище 20 відсотків за надання в оренду торгових приміщень (площ), торговельно-технологічного та/або холодильного устаткування у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів.
- (78) Вищезазначене розпорядження втратило чинність на підставі розпорядження Черкаської обласної державної адміністрації від 18.08.2017 № 10 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень обласної державної адміністрації».
- (79) Таким чином, обмеження нормативу рентабельності за надання в оренду торгових приміщень (площ), торговельно-технологічного та/або холодильного устаткування у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів діяло до 18.08.2017.
- (80) Тобто Підприємством при розрахунку вартості оренди Торгових місць та оренди торгових приміщень/площ закладався рівень рентабельності, що не відповідав законодавчому рівню, що в свою чергу призвело до встановлення економічно необґрунтованих тарифів на послуги.
- (81) Листом від 26.04.2018 №26 Підприємство надало пояснення щодо закладення до розрахунків вартості оренди Торгових місць та оренди торгових приміщень/площ рівня рентабельності у розмірі 30 відсотків, посилаючись на те, що постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 № 278 «Про заходи щодо стабілізації цін за надання послуг та оренду торгових приміщень (площ) у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів в умовах фінансово-економічної

кризи» була визнана незаконною постановою Окружного адміністративного суду міста Києва від 07.09.2010 у справі № 2а-4429/09/2670, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 23.06.2011 та ухвалою Вищого адміністративного суду (№ К/9991/40323/11) і, на їх думку, встановлення розміру рентабельності у розмірі не більше 20 відсотків не застосовується із 23.06.2011.

- (82) Зазначене не може бути взято до уваги, оскільки відповідно до *постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548* (у редакції, що діяла на момент встановлення КП «Ринок» тарифів) обласним державним адміністраціям було надано право здійснювати регулювання *граничних розмірів плати за послуги, що надаються ринками з продажу продовольчих та непродовольчих товарів*.
- (83) Отже, тарифи на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку КП «Ринок», які діяли протягом 2015-2017 років і дотепер, є завищеними та економічно необґрунтованими.
- (84) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (85) Такі дії кооперативного підприємства «Ринок» щодо встановлення та застосування економічно необґрунтованих тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку, кваліфікуються як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах м. Звенигородка, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ПОЯСНЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- (86) КП «Ринок» листом від 13.07.2018 №15 на подання з попередніми висновки повідомило «... що Ваші зауваження стосовно економічно обґрунтованих тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень/площ/ на ринку в межах м. Звенигородка, Черкаської області взяті до уваги і зараз знаходяться в стані розробки. В зв'язку з тяжким фінансово-економічним станом на підприємстві, що пов'язано з малою наповненістю торговельних місць на ринку – 20%, ринок працює із збитками, які станом на 01.07.2018 року складають 22500 гривень на сьогоднішній день всі працівники переведені на неповний робочий день. На пороку року підприємство не маючи змоги заплатити за оренду земельної ділянки звернулось до Звенигородського Рай СТ про надання поворотної фінансової допомоги, яку не маємо змоги повернути на теперішній час.» (мовою оригіналу)

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (87) Зловживання монополієм (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (88) Відповідно до частини 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (89) Відповідно до Податкової декларації платника єдиного податку третьої групи (юридичні особи) за 2017 рік, загальна сума доходу за податковий (звітний) період кооперативного підприємства «Ринок» складає 651 770,36 (шістсот п'ятдесят одна тисяча сімсот сімдесят) гривень 36 копійок.
- (90) При визначенні розміру штрафу було враховано такі обставини:
- КП «Ринок» порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено вперше;
 - тяжкий фінансовий стан КП «Ринок» (станом на 30.06.2018 збитки по Підприємству становлять - 5,8 тис. грн., несплачені поточні зобов'язання становлять - 62,9 тис. грн.);
 - відповідач сприяв розгляду справи.

Виходячи із викладеного, керуючись статтями 7, 12¹ 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами і доповненнями, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРШИЛА:

1. Визнати, що кооперативне підприємство «Ринок» (вул. Сінна площа, 21, місто Звенигородка, Черкаська область, 20201, ідентифікаційний код юридичної особи 32929467) за результатами діяльності протягом 2015-2017 років займало монополієне (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в територіальних межах міста Звенигородка з часткою 100 %.

2. Визнати дії кооперативного підприємства «Ринок» щодо встановлення та застосування економічно необґрунтованих тарифів на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень

(площ)на ринку в межах м. Звенигородка, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, визначене пунктом 2 цього рішення, накласти на кооперативне підприємство «Ринок» штраф у розмірі 6 517,00 (шість тисяч п'ятсот сімнадцять) гривень 00 копійок.

4. Зобов'язати кооперативне підприємство «Ринок» розробити та затвердити економічно обгрунтовані тарифи на комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, надання в оренду торгових приміщень (площ) на ринку в межах м. Звенигородка Черкаської області, про що повідомити територіальне відділення у двомісячний строк з дня отримання рішення, з наданням копій документів, що підтверджують фактичне виконання зобов'язання.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу необхідно надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,
Голова відділення

Ю.С. Чемич